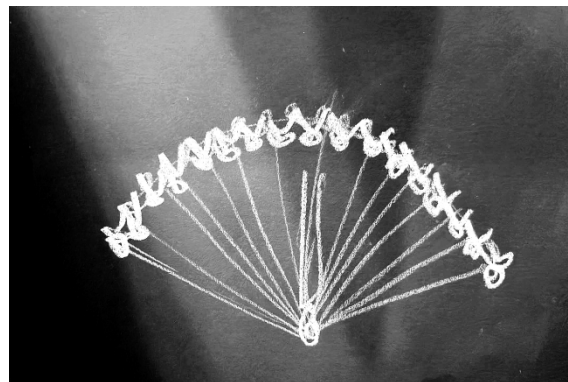

הוֹנָה אומר

רשימה בעקבות פרפורמנס על גג בניין בזמן מלחמה

כנרת חיה מקס

הדברים הם עצמם.

השמיים - שמיים.

העננים - עננים.

הרוח - רוח.

הציפור - ציפור.

הארץ - ארץ.

העיר - עיר.

השכונה - שכונה.

הבניין - בניין.

הגג - גג.

הבמה - במה.

הקהל - קהל.

האמנית - אמנית.

הדברים הם כפי שהם:

אבנים הן קשות.

מים הם רטובים.

אש היא חמה.

חפצים ללא התנגדות פשוט ייפלו על הארץ.

והארץ הייתה תוהו

ובוהו.

הוֹהָ אומר – הוֹהָ.

שתי הא:

ההא הראשונה סגורה,

ההא השנייה פתוחה.

וביניהן שתי וו:

וו ו וו.

הווה

שני קווים מקבילים אל האינסוף

בין שני ריבועים פתוחים,

שני חללי התכנסות.

אני אומרת: עומדת האחת אל מול המסה.

אני אומרת: יושבת המסה אל מול האחת.

ההווה שורה ביניהן.

הווה,

רוח הזמן.

רוח

הזמן.

הו – שאיפה

וה – נשיפה

הו –

וה –

הו –

וה –

הו –

וה –

הווה. מילה עברית יפה. אפילו הניסיון לומר אותה – "הווה" – ממחיש היטב את הקושי לדבר הווה בהווה, כאילו מנסים לעשות את המינימום האפשרי באמצעות קצת אוויר, אולי כדי ללכוד איזו פיסה של עכשיו בעכשיו לפני שהוא חולף. בתקופה הדחוסה הזאת – עכשיו – שהעבר והעתיד כמו מצויים בה בוויכוח מחריש אוזניים, שהחיים והמוות מתקיימים בה בווליום שווה כל שנייה ושנייה, ברגע הזה אני קובעת פגישה עם ההווה. אני מגלה כמה נדירים הם רגעי ההווה ביום שלי, כמה רב שיעור ההווה בחיי הילדים שלי, ומתחילה להתוות מעין גרף פנימי, כמו זה שסופר לי כמה שעות הייתי היום מול המסך. כמה רגעים הייתי הווה היום?

מה לימדה אותי אמנות הפרפורמנס על הווה?

במובן יסודי, הפרפורמנס עשוי כל כולו מחומרי ההווה. הפרפורמנס הוא אמנות ההווה, ואמנית הפרפורמנס היא המדיום שלו. מדיום, משמע האמצע והאמצעי, מה שמוליך בין שם לכאן, תנועה שמתקיימת ברגע החי. ההווה הוא חלק מקו הזמן המתמשך הנוכח בזמן הזה, בזמן אמת. אמת – מאלף עד תו, מאם עד מת. בזמן אמת אין חסר, כל רגע הוא שלם, הווה מוחלט.

אמנות הפעולה החיה אמנם קורית כאן ועכשיו, במקום הזה ובזמן הזה, אך דווקא כשהיא מתרוממת אל מעבר לזמן ולמקום היא מגיעה אל תמציתה. התלות בזמן ובמקום ספציפיים הכרחית לה לשם האיבוד המוחלט שלהם.

יש רגע שבו אני מבחינה בעצם הנשימה שלי, בהיות הנשימה נשימה.

הו –

וה –

הו –

וה –

הו –

וה –

הכנסת אוויר והוצאתו – שתי פעולות. הנשימה היא התנועה הבלתי פוסקת ביניהן. הכנסת האוויר משולה להטבעת היש בתוכנו, הדפסה של מצב הדברים כפי שהוא – הדברים הנראים והדברים שאינם גלויים לעין אך קיימים בעזות לא פחותה. לדוגמה: קהל יושב במופע בזמן מלחמה. לכאורה רואים את הקהל ואת האמנית, ולא רואים את המלחמה. אבל האמנית רואה את הקהל ורואה את המלחמה (וגם הקהל רואה את כל זה כמוה). כלומר המלחמה שאינה נראית מצויה בחומר שממנו נשאף הרגע הזה.

הכנסת האוויר – הו! כמו הפליאה או ההכרה בכל מה שיש ברגע הזה ובכל מה שהוביל אליו. לעומתה הוצאת האוויר דוחפת קדימה, אל העתיד – וְהָ...

הו! וְהָ?

בספר 'הסיפור שאינו נגמר' הילד אטריו יוכל לעבור את השער השלישי והאחרון רק אם יצליח לא לחשוב על הצורך או על הרצון בכך. לא הו! ולא וְהָ? רק הווה.

בהווה הדברים הם עצמם, וזהו יופיים האינסופי. לקרוא לדברים בשמם, להצביע על אמת,

להוליד אותם לעולם עכשיו בעצם אמירתם:

הקהל – קהל.

האמנית – אמנית.

בהווה אין פער: הזמן, המקום, הקהל, האמנית והפעולה חד הם.

בפעולת הבריאה בספר בראשית אלוהים קורא לדברים בשמם ומפריד בין מים למים, "ויקרא
אלוהים לרקיע – רקיע". הקריאה לדברים בשמם היא כבריאתם בן רגע. זהו הרווח הדק בין שם
הדבר להיותו.

הוזה

מה בין הידיעה לשאלה? המציאות כפי שהיא מתגלה.

הא והא. ביניהן שתי וו. שני קווים מקבילים אל האינסוף.

שער נפתח, שער נסגר.

שער לעתיד, שער לעבר.

בעבר אני עומדת תחת כיפת השמיים על גג בניין בתל אביב באירוע ששואל בזמן מלחמה "מהו

פרפורמנס?". הקהל על הגג חולק איתי את ההווה שלי שם. הוא הווה איתי כאן.

כנרת חיה מקס היא אמנית פרפורמנס, בוגרת התכנית
לתואר שני באמנויות (M.F.A.), בצלאל אקדמיה לאמנות
ועיצוב ירושלים, ומרצה במוסררה ובבית הספר לתיאטרון
חזותי. רשימה זו היא גלגול של עבודה שהוצגה באירוע
"מהו פרפורמנס" בבית ליבלינג ב-31 באוקטובר 2024.